
Fiscale Jaarrekening

Henk Fuchs
Yvonne van de Voort

OPGAVEN- EN WERKBOEK

Noordhoff Uitgevers

Tweede druk

Fiscale jaarrekening
Opgaven- en werkboek

Fiscale jaarrekening

Opgaven- en werkboek

Henk Fuchs

Yvonne van de Voort

Tweede druk

Noordhoff Uitgevers Groningen/Houten

Opmaak binnenwerk: Zefier tekstverwerking, Breda
Ontwerp omslag: Dorèl en anderen, Groningen

Eventuele op- en aanmerkingen over deze of andere uitgaven kunt u richten aan: Noordhoff Uitgevers bv, Afdeling Hoger Onderwijs, Antwoordnummer 13, 9700 VB Groningen, e-mail: info@noordhoff.nl

Deze uitgave is gedrukt op FSC-papier.

0 / 13

© 2013 Noordhoff Uitgevers bv Groningen/Houten, The Netherlands.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden veeelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor zover het maken van reprografische veeelvoudingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Reprorecht (postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichting-pro.nl).

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photo-copying, recording, or otherwise, without the prior written permission of the publisher.

ISBN (ebook) 978-90-01-85248-1
ISBN 978-90-01-82382-5
NUR 786

Woord vooraf

Fiscale jaarrekening is geschreven vanuit de behoefte aan een duidelijk, geïntegreerd en competentiegericht geschreven boek voor studenten in de eindfase van hun studie.

Met name de samenhang tussen belastingrecht, externe verslaggeving en boekhouden maakt dit boek competentiegericht en daarmee geschikt voor vele HBO/WO-opleidingen (accountancy, bedrijfseconomie, fiscaal recht, SPD).

De uitgave *Fiscale jaarrekening, Opgaven- en werkboek* bevat:

- *Opgaven* bij de hoofdstukken 1 t/m 8 in het tekstboek.
Per hoofdstuk zijn de opgaven ingedeeld naar de paragrafen van het tekstboek.
Bij de opgaven zijn drie categorieën te onderscheiden:
  - Elementaire opgaven.
  - Opgaven van hoger niveau, waarin naast stof uit het betrokken hoofdstuk vaak ook stof uit voorgaande hoofdstukken aan de orde komt. De nummers van deze opgaven zijn voorzien van één sterretje (*).
  - Opgaven op examenniveau. Dit zijn SPD-examenopgaven uit recente jaren, zo nodig aangepast aan het examenprogramma SPD september 2012. De nummers van deze opgaven zijn voorzien van twee sterretjes (**).
- *Werkbladen* voor het uitwerken van een deel van de opgaven. Van een opgave waarvoor uitwerkingenbladen zijn voorzien, heeft het opgavenummer een gearceerde achtergrond.
Door gebruik te maken van werkbladen kan het tempo bij het uitwerken van de opgaven worden verhoogd, terwijl daarnaast een geordend geheel van uitwerkingen ontstaat.

Voor gebruikers die hun eigen uitwerkingen willen vergelijken met de standaarduitwerkingen, verschijnt bij dit opgaven- en werkboek: *Fiscale jaarrekening, Uitwerkingen opgaven*.

Opmerkingen over de inhoud van deze uitgave die kunnen leiden tot verbeteringen in een volgende druk, worden in dank ontvangen.

Zou u deze willen doorgeven aan de uitgever?

Het adres is:

Noordhoff Uitgevers bv,
Afdeling Hoger Onderwijs,
Antwoordnummer 13, 9700 VB Groningen.

E-mail kunt u richten aan:
info@noordhoff.nl

Ook rechtstreeks contact met ons stellen we op prijs. Daartoe de volgende e-mailadressen:

scripta@telenet.be
yvp.vandevoort@avans.nl

Hoogstraten/Hedel, voorjaar 2013

Henk Fuchs
Yvonne van de Voort

Inhoud

1	Verslaggeving ten behoeve van de fiscus	1
2	Fiscale jaarrekening eenmanszaak	4
3	Fiscale jaarrekening vennootschap onder firma	15
4	Fiscale en vennootschappelijke jaarrekening nv/bv – inleiding	22
5	Fiscale jaarrekening nv/bv – overzichten	28
6	Fiscale en vennootschappelijke jaarrekening nv/bv – vervolg	47
7	Fiscale jaarrekening – een voorbeeld	61
8	Fiscale eenheid	76
	Werkbladen	81

1

Verslaggeving ten behoeve van de fiscus

- 1.1 § 1.1 a Noem de belangrijkste wetten die bij de opstelling van de fiscale jaarrekening door een onderneming in acht moeten worden genomen.
b Hoe omschrijft de Wet IB de 'winst uit onderneming'?
c Welke ondernemingen hebben te maken met de Wet Vpb?
d Waarom bevat de Wet Vpb geen algemene bepalingen voor de berekening van de (fiscale) winst?
- 1.2 § 1.2 a Met welke jaarrekening treedt een onderneming die eigendom is van één of meer natuurlijke personen naar buiten?
b Met welke twee jaarrekeningen treedt een onderneming die rechtspersoon is naar buiten?
c Welke benaming wordt ook wel gebruikt voor de externe jaarrekening, waarmee een nv/bv naar buiten treedt?
d Wat is de belangrijkste eis die wettelijk wordt gesteld aan de externe jaarrekening?
e Wat wordt bedoeld met de uitspraak dat de fiscale jaarrekening meestal extracomptabel wordt opgesteld?
f Wat is het verschil tussen het nominalistisch winstbegrip en het substantialistisch winstbegrip? Waarom spelen deze begrippen bij de tegenstelling fiscale – vennootschappelijke jaarrekening een rol?
g Wat is het gevolg voor de (fiscale) winst van een jaar waarin een positief resultaat bij verkoop van een bedrijfsmiddel fiscaal wordt opgenomen in een herinvesteringsreserve?
- 1.3 §1.3 Peter Zijlstra is in 2012 gestart met een onderneming. Hij heeft in september 2012 een pand gekocht voor € 600.000, waarin hij zowel zijn bedrijf uitoefent als met zijn gezin woont. Het woongedeelte is via een aparte ingang bereikbaar. De verhouding bedrijfsdeel : woondeel is 60 : 40. Voor de financiering van deze aankoop heeft Peter een hypothecaire lening van € 500.000 afgesloten. Hij heeft voor het totale pand € 35.000 aan aankoopkosten moeten betalen. Om het bedrijfsgedeelte geschikt te maken, heeft hij voor € 40.000 verbouwd. Hij neemt het pand ultimo 2012 in gebruik.
- a Welk bedrag moet Peter voor het pand opnemen op de fiscale balans per 31 december 2012?
b Welk bedrag moet Peter voor de hypothecaire lening opnemen op de fiscale balans per 31 december 2012?

- 1.4 § 1.3 De fiscale balans per 1 april 2012 van handelsonderneming Cuvee BV in Alkmaar ziet er als volgt uit.

Balans per 1 april 2012			
Voorraad goederen Bax		Fiscaal vermogen	€ 16.000
3.000 kg à € 5,33 =	€ 16.000		
	€ 16.000		€ 16.000

In april 2012 vinden van het artikel Bax uitsluitend de volgende transacties plaats:

Inkoop à contant

- 9/4 1.000 kg à € 5,40
29/4 1.200 kg à € 5,35

Verkoop à contant

- 9/4 950 kg à € 6,50
26/4 1.250 kg à € 6,60

Cuvee BV hanteert voor het bepalen van de winst op verkopen het ijzeren-voorraadstelsel.
De ijzeren voorraad is 3.000 kg à € 5,33 = € 16.000.

- a Waarom is het ijzeren-voorraadstelsel een substantialistisch winstbepalingsstelsel?
- b Bereken de periodewinst over april 2012.
- c Stel de fiscale balans per 30 april 2012 samen.

De winst over een bepaalde maand wordt steeds aan het begin van de volgende maand volledig uitgekeerd.

- d Heeft uitkering van de winst over april 2012 gevolgen voor de continuïteit van de onderneming? Motiveer het antwoord.

In mei 2012 vinden van het artikel Bax uitsluitend de volgende transacties plaats:

Inkoop à contant

16/5 1.000 kg à € 5,60

Verkoop à contant

5/5 800 kg à € 7

18/5 500 kg à € 8

Op de inkoopmarkt is de prijs van het artikel Bax op 31 mei 2012 € 5,80 per kg.

- e Bereken de periodewinst over mei 2012.
- f Stel de fiscale balans per 31 mei 2012 samen.
- g Heeft uitkering van het winstsaldo over mei 2012 gevolgen voor de continuïteit van de onderneming? Motiveer het antwoord.

In juni 2012 vinden van het artikel Bax uitsluitend de volgende transacties plaats:

Inkoop à contant

10/6 2.000 kg à € 6

24/6 1.500 kg à € 6,05

Verkoop à contant

3/6 1.700 kg à € 8

17/6 1.300 kg à € 8,10

Op 30 juni 2012 is de prijs van het artikel Bax:

- op de inkoopmarkt € 5,90 per kg;
- op de verkoopmarkt € 7,95 per kg;

- h Bereken de periodewinst over juni 2012.
  - i Stel de fiscale balans per 30 juni 2012 samen.
  - j Heeft uitkering van het winstsaldo over juni 2012 gevolgen voor de continuïteit van de onderneming? Motiveer het antwoord.
- NB In een eventueel tekort aan kasmiddelen kan door middel van bankkrediet worden voorzien.

1.5

§ 1.3

Voor de periodieke bepaling van de fiscale winst en het fiscaal vermogen past Van Garderen BV in Zwolle het ijzeren-voorraadstelsel toe.
Per 1 januari 2012 ziet haar balans er als volgt uit.

Balans per 1 januari 2012					
Vast actief	€	800.000	Fiscaal vermogen	€	600.000
Voorraad artikel Axa			Vreemd vermogen	-	1.300.000
60.000 stuks à € 10 per stuk	-	600.000			
Liquide middelen	-	500.000			
	€	1.900.000		€	1.900.000

Het vast actief is op 1 januari 2010 aangekocht voor € 1.000.000. Het wordt afgeschreven in 10 jaar met gelijke bedragen per jaar. De restwaarde is nihil. De bv waardeert dit productiemiddel tegen de historische kostprijs.

De voorraad artikelen Axa heeft een aanschafprijs van € 10 per stuk. Dit is tevens de ijzeren-voorradprijs. De ijzeren voorraad Axa is 50.000 stuks.

In de loop van 2012 wordt één inkoop verricht van 70.000 stuks Axa tegen € 11,50 per stuk. Verkocht worden in dat jaar 90.000 stuks Axa tegen € 15 per stuk. In- en verkoop vinden plaats à contant.

Aan het eind van 2012 besluit de bv de ijzeren voorraad Axa te verhogen tot 60.000 stuks. De aanschafprijs van het artikel Axa is op dat moment gestegen tot € 12,50 per stuk.

Gevraagd

Stel voor Van Garderen BV de fiscale balans per 31 december 2012 samen.

- 1.6**   **§1.3**   Op de balans van de eenmanszaak van Nils Gijbers staat een bedrijfspand met een boekwaarde van € 250.000. Nils verkoopt dit bedrijfspand in 2012 voor € 450.000. Ter vervanging van dit pand koopt hij een nieuw – groter – bedrijfspand voor € 400.000. De WOZ-waarde van dit nieuwe pand is € 380.000.
- a Wat wordt de fiscale boekwaarde van het nieuwe pand wanneer Nils de boekwinst op het verkochte pand opneemt in een herinvesteringsreserve?
  - b Welke invloed heeft het opnemen van de boekwinst op het verkochte pand in een herinvesteringsreserve op de afschrijvingen op het nieuwe pand?